

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини десятої статті 214 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“, частини другої статті 81 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“

м. К и ї в
13 липня 2016 року
56-у/2016

Справа № 2-15/2016

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича – головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича,
Кривенка Віктора Васильовича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича – доповідача,
Мойсика Володимира Романовича,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України

щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини десятої статті 214 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“ від 10 лютого 2010 року № 1861–VI (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 14–17, ст. 133) з наступними змінами, частини другої статті 81 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 41–45, ст. 529) з наступними змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Мельника М.І. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Суб'єкт права на конституційне подання – Верховний Суд України – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), частину десяту статті 214 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“ від 10 лютого 2010 року № 1861–VI з наступними змінами (далі – Регламент), частину другу статті 81 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI з наступними змінами (далі – Закон).

Відповідно до частини десятої статті 214 Регламенту в разі, якщо кандидата на посаду судді безстроково не обрано, Вищою радою юстиції вноситься подання про звільнення цього кандидата на посаду судді безстроково з посади судді. Згідно з частиною другою статті 81 Закону в разі, якщо кандидата на посаду судді безстроково не обрано, Вищою радою юстиції вноситься подання про звільнення цього кандидата з посади судді у зв'язку із закінченням строку, на який його призначено.

У конституційному поданні стверджується, що вказані положення Регламенту і Закону не відповідають частинам першій, другій, шостій

статті 43, частині першій статті 85, частинам першій, другій, четвертій, п'ятій статті 126 Конституції України.

Автор клопотання вважає, що законодавче закріплення обов'язку Вищої ради юстиції внести подання про звільнення з посади судді кандидата на посаду судді безстроково у зв'язку із закінченням строку, на який його призначено, у разі його необрання Верховною Радою України змушує Президента України звільнити цього суддю з посади з підстав, не передбачених Конституцією України і Законом, що за своєю суттю є незаконним звільненням.

На думку Верховного Суду України, приймаючи рішення про обрання кандидата на посаду судді безстроково, Верховна Рада України фактично вирішує питання про подальшу кар'єру судді, не досліджуючи і не враховуючи висновків Вищої кваліфікаційної комісії суддів України щодо його діяльності, які є визначальними, а наявність рекомендації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є підставою для прийняття парламентом відповідного рішення. Як зазначає суб'єкт права на конституційне подання, у такий спосіб Верховна Рада України відходить від своєї „церемоніальної“ ролі в зазначеній процедурі та, по суті, перебирає на себе повноваження визначати, чи буде продовжена суддівська кар'єра конкретного судді. Крім того, Верховний Суд України вважає, що в такому разі звільнення судді з посади у зв'язку із закінченням строку, на який його призначено, відбувається без додержання принципу незалежності суддів, що звужує гарантії їх недоторканності і розширює можливості політичного впливу на них. Автор клопотання наголошує, що це є прямим порушенням міжнародних стандартів судочинства і забезпечення незалежності суддів при здійсненні ними своїх повноважень.

Обґрунтовуючи такі твердження, Верховний Суд України посилається на правові позиції Конституційного Суду України, викладені у рішеннях від 7 квітня 2004 року № 9-рп/2004, від 7 липня 2004 року № 14-рп/2004, від 1 грудня 2004 року № 19-рп/2004, від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005, від

16 жовтня 2007 року № 8-рп/2007, від 29 січня 2008 року № 2-рп/2008, від 15 вересня 2009 року № 21-рп/2009, ряд законів України та міжнародно-правових актів, а також на висновки Європейської Комісії „За демократію через право“ (Венеціанської Комісії).

2. Конституційний Суд України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Третьою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 5 квітня 2016 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пункту 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить з такого.

2.1. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні має зазначатися правове обґрунтування тверджень щодо неконституційності правового акта або його окремих положень (пункт 4 частини другої статті 39); предметом розгляду Конституційного Суду України може бути конституційне подання, у якому викладаються аргументи і стверджується про неконституційність законів, інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим (частина перша статті 71). Отже, суб'єкт права на конституційне подання, стверджуючи про невідповідність оспорюваного акта (його окремих положень) Основному Закону України, повинен навести правові аргументи щодо такої невідповідності (Ухвала Конституційного Суду України від 8 липня 2015 року № 29-у/2015).

Аналіз конституційного подання дає підстави для висновку, що Верховний Суд України не навів правового обґрунтування тверджень щодо неконституційності частини десятої статті 214 Регламенту, частини другої статті 81 Закону.

Наголошуючи на тому, що вказані положення Регламенту і Закону порушують гарантоване Конституцією України право особи на вибір професії, а закріплені в них повноваження Верховної Ради України виходять за межі конституційних і не відповідають принципу незалежності й недоторканності суддів (статті 43, 85 і 126 Конституції України), суб'єкт права на конституційне подання наводить положення Конституції та законів України, посилається на правові позиції Конституційного Суду України, викладені у його рішеннях, і цитує окремі положення висновків Венеціанської Комісії.

Конституційний Суд України зазначає, що наведення лише змісту положень законів, цитування деяких приписів Конституції України, практики Конституційного Суду України без наведення аргументів щодо невідповідності Основному Закону України положень частини десятої статті 214 Регламенту, частини другої статті 81 Закону не є правовим обґрунтуванням їх неконституційності у розумінні пункту 4 частини другої статті 39, частини першої статті 71 Закону України „Про Конституційний Суд України“ (ухвали Конституційного Суду України від 27 грудня 2011 року № 66-у/2011, від 27 березня 2013 року № 10-у/2013, від 8 липня 2015 року № 29-у/2015).

2.2. Конституційний Суд України вважає, що твердження суб'єкта права на конституційне подання про те, що Верховна Рада України, приймаючи рішення про обрання кандидата на посаду судді безстроково, фактично вирішує питання про подальшу кар'єру судді, не досліджуючи і не враховуючи висновків Вищої кваліфікаційної комісії суддів України щодо його діяльності, не можна вважати правовим обґрунтуванням, оскільки такі твердження не пов'язані зі змістом положень частини десятої статті 214 Регламенту, частини другої статті 81 Закону, які оспоруються Верховним Судом України.

Конституційне подання містить не правові аргументи на підтвердження формального характеру повноваження парламенту обирати суддів безстроково, а оціночні судження Верховного Суду України про місце і роль Верховної Ради України в цьому процесі.

Автор клопотання також не навів правових аргументів на підтвердження того, що оспорюваними законодавчими положеннями запроваджується нова підстава для звільнення з посади судді, призначеного на посаду вперше, а саме факт негативного голосування парламенту з питання обрання судді безстроково.

Таким чином, конституційне подання не містить правового обґрунтування тверджень щодо неконституційності частини десятої статті 214 Регламенту, частини другої статті 81 Закону, тому не відповідає вимогам пункту 4 частини другої статті 39, частини першої статті 71 Закону України „Про Конституційний Суд України“. Отже, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

Враховуючи викладене та керуючись статтею 153 Конституції України, статтями 39, 45, 50, 71 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини десятої статті 214 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України „Про Регламент Верховної Ради України“ від 10 лютого 2010 року № 1861–VI з

наступними змінами, частини другої статті 81 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI з наступними змінами на підставі пункту 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ